

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 1

**ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА
СОЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА**

- **Социалната педагогика като учебен предмет**
- **Историческо развитие на социалната педагогика**
- **Същност, цел, предмет и обект на социалната педагогика**
- **Функции и задачи на социалната педагогика**
- **Основни принципи на социалната педагогика**
- **Социалната педагогика в системата на педагогическите науки**

Доц. Искра Цанкова Петкова, д.п.

Развитието

- Това е процес на усвояване и възпроизводство на културни ценности и социални норми, а също саморазвитие и самореализация в обществото, в което човек живее.
-

Социализацията

- процес на стихийно взаимодействие на човека с обществото и стихийно влияние на разнообразни жизнени обстоятелства;
  - процес на влияние от страна на държавата при определени обстоятелства от живота на някой категории групи хора;
  - процес на целенасочено създаване на условия за развитие на човека, за възпитание;
  - процес на саморазвитие и самовъзпитание на човека.
-

Възпитанието

- Се разглежда като относително социално контролируем процес на развитие на човека в хода на неговата социализация.
  - Осъществява се от обществото и държавата в създадените от тях организации.
  - То се явява като **обект** на изучаване от социалната педагогика.
-

Осъществява се от:

- **семейството** и с него се занимава *семейното възпитание*.
  - **религиозни организации** и в случая с него се занимава *религиозното възпитание*.
  - осъществява се и в **криминално проявени общности** и в случая с него се занимава *диссоциалното възпитание*.
-

Историческо развитие

Измества се ролята на църквата

„Религията в границите на хуманността“

Създават се социални заведения

Първи Образователен институт за социални педагози

1996 г. в СУ катедра „Социална педагогика и социално дело“

Същност на социалната педагогика

- **“педагогика”** от латинските думи *“pais”* или *“paídos”* - означава дете и *“ago”* - означава ръководство или “детеводител”;
- **“социална”** от лат. *“socialis”* – означава обществено, свързано е с живота и отношенията на хората в обществото.

Има се предвид ориентация към социалните ценности, норми и обществени правила, в които на човека му предстои да живее и да реализира себе си като личност.

НАПРАВЛЕНИЯ

Социално
направление

Личностно
направление

законодателство
институции
обучение
професия

Индивид. х-ки,
Социални
изисквания и
потребности

В широк смисъл
(социопедагогика)

В тесен смисъл
(педагогическа среда)

Педагогика на социалното
Формиране на лич.

Педагог. на соц. отклонения
във формирането

семейство
приятелски кръгове
училище
медии

Социалната педагогика
от позицията на:

Научна и практическа
дейност на държавата

Теория и практика

Теория

Практика

Учебна дисциплина

Социалната педагогика от позициите

А) СОЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА КАТО НАУЧНА И ПРАКТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ НА ДЪРЖАВАТА И ДЪРЖАВНИТЕ ОБЩЕСТВЕНИ ИНСТИТУЦИИ, ОСИГУРЯВАЩИ ВЪЗПИТАНИЕТО НА ПОДРАСТВАЩИТЕ.

- НАСОЧЕНА Е КЪМ ОЦЕНКА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО, ДЕЙНОСТТА НА СОЦИАЛНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, ИНФОРМАЦИОННИТЕ СРЕДСТВА.
  - ИЗСЛЕДВА СЕ ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА СОЦИАЛНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ НА СЕМЕЙСТВОТО, ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ВЪЗПИТАТЕЛНИ, КОРЕКЦИОННИ И ДР. ИНСТИТУЦИИ ЗА ВЪЗПИТАНИЕ;
-

Социалната педагогика от позициите

б) социалната педагогика е **теория и практика** на социалното формиране и усъвършенстване на личността и обществените групи в процеса на социализация;

Социалната педагогика от позициите

в) социалната педагогика като **теория** – това е система от понятия, закони и закономерности, разкриващи процеса на социалното формиране на личността, социалното управление на групите при отчитане на влиянието на факторите на средата, сформирани в съвкупност от научни концепции и потвърдени от обществената и педагогическа практика;

Социалната педагогика от позициите

г) социалната педагогика като **практика** – това е дейност осъществявана от социалния педагог (лицето, осъществяващо социално-педагогическата дейност) за диагностициране и прогнозиране на социалното развитие, корекция и възпитание, превъзпитание на личността и групата;

Социалната педагогика от позициите

д) социалната педагогика като **учебна дисциплина** – това е компонент на професионалната подготовка на социалния педагог, социалния работник, специалиста по специална психология, корекционна и рехабилитационна педагогика.

Цел на социалната педагогика

Да допринесе за социалното формиране на личността или групата при отчитане на своеобразието и социокултурата на общността.

Предмет

на социалната педагогика

- **социалните отношения** със специфичен педагогически характер, възникващи между индивида със социален дефицит и другият човек в процеса на тяхното общуване, които осигуряват правилната социализация, интеграция, адаптация, ресоциализация и др.
  - отнасят се и до случаите когато е нарушена социализацията и социалната адаптация на личността (децата от специализираните институции, малолетни и непълнолетни закононарушители и др.)
-

Предметът на социалната педагогика е целенасочената, организирана и съзнателна дейност на обществото, насочена към преодоляване на социалните проблеми и трудности на личността.

Тази дейност е свързана с оказване на своевременна помощ за пълноценно социално функциониране на личността.

***ПРИЯТНА
ПОЧИВКА!***

Доц. Искра Петкова д.п.